

Motion till riksdagen 2009/10:Sf254

av **Bodil Ceballos m.fl. (mp)**

Fri rörlighet i EU för turkiska medborgare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uppehållsrätt för turkiska medborgare.

Motivering

I september 2009 utkom den andra rapporten av den oberoende kommissionen om Turkiet ledd av Martti Ahtisaari. Rapporten beskriver läget i EU-förhandlingarna och vad som kan bli resultatet om vissa av EU:s medlemsländer lyckas stoppa Turkiets medlemskap. Efter att först enhälligt ha beviljat Turkiet status som kandidatland har några medlemsländer nu hittat på allihanda anledningar till att Turkiet inte ska kunna bli medlem. Den entusiasm och det stöd som fanns i Turkiet för ett medlemskap har svalnat betydligt. Människor upplever att EU-länderna inte vill ha dem med.

I år är det 50 år sedan Turkiet sökte medlemskap i den dåvarande Europeiska gemenskapen och 2004 kom Turkiet långt om länge i fråga för medlemsförhandlingar. Stora krav har ställts på Turkiet att genomföra reformer för att anpassa landet till den gemensamma lagstiftningen. Turkiet har genomfört en stor del men mycket återstår.

Miljöpartiet ställer sig, precis som övriga partier i Sveriges riksdag, positivt till ett turkiskt medlemskap i EU. Vi menar att samma krav ska ställas på alla länder som ansöker om medlemskap: Ingen ska särbehandlas. De mänskliga rättigheterna ska respekteras. Nationella minoriteter ska respekteras och garanteras sina kulturella rättigheter. Det ska finnas ett regelverk som ger människor rätt och möjlighet att utkräva sina rättigheter och staten ska skydda sina medborgare mot övergrepp.

Både när det gäller respekten för de mänskliga rättigheterna och minoriteternas rättigheter har Turkiet under åren uppvisat stora brister, såväl mot t.ex.

Fel! Okänt namn på

journalister som gentemot minoriteter av olika slag. Turkiet har också attackerat sitt grannland Irak i jakt på PKK istället för att genom polissamarbetestaterna emellan lösa problemet med attackerna mot Turkiet från motståndsgrupperna i norra Irak. Det är naturligtvis inte acceptabelt.

I dag pågår dock en dialog mellan det regerande AKP-partiet och det kurdiska DTP. Små steg mot en ökad acceptans av kurdernas rättigheter har tagits och även PKK talar om en fredlig och demokratisk lösning på konflikten. Regeringen har också närmat sig Armenien, vilket kan innebära en uppmjukning av även den konfliktfyllda relationen.

Många är de turkar och kurder som under åren kommit till Sverige för att söka asyl här i landet. Vissa asylsökande finns här fortfarande men de beviljas sällan eller aldrig asyl. En del lever hellre gömda än beger sig tillbaka till hemlandet vid ett avslag. Att så sker när det gäller en stat som i teorin är ett s.k. säkert land har naturligtvis en orsak. För den som inte har politiska problem eller fruktar förföljelse av andra skäl är det inte några problem att resa till Turkiet för att söka arbetstillstånd i Sverige och sen komma tillbaka. Eftersom den turkiska gruppen är väletablerad i det svenska samhället sedan många år tillbaka är det förmodligen inte heller så svårt att skaffa arbete här, vilket då kan ge rätt till arbetstillstånd.

Snarare är det så att de som hellre lever gömda här vet att de kommer att fängslas med grund i t.ex. tidigare långa och inhumana fängelsedomar, som ännu inte avtjänats i sin helhet, för brott som att ha uttryckt något ofördelaktigt om staten. Andra litar inte på att staten klarar av att skydda dem mot t.ex. lokala myndighetspersoner. Dessa personer kan inte resa tillbaka till Turkiet utan att riskera sina liv eller sin frihet.

De flesta turkiska invandrare har kommit som arbetskraftsinvandrare. I Sverige är de en mycket stor grupp sedan många år tillbaka, i Tyskland likaså. Att de turkiska invandrarna är många tas nu av vissa länder till intäkt för att försöka stoppa Turkiets medlemskap. Resonemangen är ungefär desamma som under diskussionen om befarad social turism då flera östlänningar gick med i EU, och vissa befarade att vi skulle översvämmas av EU-medborgare. Men så blev det naturligtvis inte. Snarare är det så att svenskarna gärna flyttar till andra medlemsländer för att studera eller jobba.

Den fria rörligheten i EU för personer innebär att man har rätt att resa till ett annat EU-land för att söka jobb. Kan man försörja sig får man stanna. Det kallas uppehållsrätt till skillnad mot uppehållstillstånd, som EU-medborgare kan söka först efter 5 år. En EU/EES-medborgare som är arbetstagare, egen företagare, tillhandahållare eller mottagare av tjänster, studerande eller som har tillräckliga medel för sin försörjning har uppehållsrätt i Sverige. Med uppehållsrätt menas enligt Migrationsverket att en EU/EES-medborgare och hans eller hennes familjemedlemmar får vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd. En person som har uppehållsrätt ska registrera sig hos Migrationsverket senast tre månader efter inresan. Rätt att arbeta har man från dag ett.

Turkiet är ett land i förändring och ett land med en befolkning som är väl integrerad i Europa alltsedan östromerska rikets dagar. Vi har levt sida vid sida i över tusen år. I ett läge då EU-länderna har en allt större andel äldre i

Fel! Okänt namn på

befolkningen och färre personer i arbetsför ålder är det enbart positivt att många turkiska medborgare vill flytta till EU. Man borde underlätta en ökad rörlighet för personer mellan EU-länderna och Turkiet genom att t.ex. ge turkiska medborgare, samt turkcyprioter, samma möjlighet att få uppehålls rätt i EU-länderna som medborgarna i EU/EES. Regeringen bör lyfta fram denna fråga och föreslå att den utreds av EU-kommissionen.

Stockholm den 1 oktober 2009

Bodil Ceballos (mp)

Max Andersson (mp)

Lage Rahm (mp)

Peter Rådberg (mp)